

MATURA PRÓBNA Z HISTORII ZAGADNIENIA

1. Rewolucja neolityczna i jej konsekwencje dla rozwoju cywilizacji.
2. Warunki naturalne państw Starożytnego Wschodu, Grecji i Italii, oraz ich wpływ na kształt, ustrój i funkcjonowanie państw.
3. Ustrój polityczny i społeczny państw starożytnych (monarchia despotyczna w państwach Mezopotamii i Egipcie, demokracja w Atenach, monarchia w Sparcie, tyrania w polis greckich, ewolucja ustrojowa Rzymu: monarchia-republika-cesarstwo: pryncypat i dominat).
4. Wojny i konflikty świata starożytnego: wojny grecko-perskie, podboje Aleksandra Wielkiego, powstanie Imperium Rzymskiego.
5. Wierzenia i systemy religijne świata starożytnego (Egipt, Grecja, Rzym – politeizm; Izrael- monoteizm, panteony bóstw państw starożytnych).
6. Osiągnięcia cywilizacyjne ludów świata starożytnego – wynalazki, pomniki prawne, osiągnięcia techniczne (Mezopotamia, kraje Dalekiego Wschodu, Grecja, Rzym).
7. Kultura świata starożytnego (architektura, rzeźba, literatura, teatr, filozofia; sztuka helleńska i hellenistyczna – cechy i zabytki).
8. Chrześcijaństwo – początki i rozwój nowej religii.
9. Upadek Cesarstwa Rzymskiego i kształtowanie się Europy średniowiecznej:
 - Monarcha Karola Wielkiego, jej osiągnięcia i rozpad
 - feudalizm
 - początki Francji i Niemiec
 - Normanowie i ich podboje
 - państwa słowiańskie
10. Polska pierwszych Piastów:
 - Polska monarchią patrymonialną
 - początki państwowości i wzrost znaczenia Polski (Mieszko I i Bolesław Chrobry)
 - kryzys i odbudowa państwa polskiego w XI w. (Mieszko II, Kazimierz Odnowiciel, Bolesław Śmiały)
 - Polska Bolesława Krzywoustego i podział państwa na dzielnice
11. Rozkwit i zmierzch średniowiecza:
 - walka Cesarstwa z Papiestwem i ruch krucjatowy
 - monarchie stanowe w Europie Zachodniej
 - wojna stuletnia
 - kryzys Kościoła w XIV-XV w.
 - Europa Środkowo-Wschodnia (kryzys w Niemczech – wielkie bezkrólewie, wzrost znaczenia Czech i Węgier, ruch husycki)
 - Polska w okresie rozbicia dzielnicowego - dzieje polityczne i przemiany społeczno-ekonomiczne (kolonizacja na prawie niemieckim – lokacje wsi i miast)
 - próby zjednoczenia ziem polskich (Monarchia Henryków Śląskich i Królestwo Przemysława II)
 - Polska Władysława Łokietka
 - Monarchia stanowa Kazimierza Wielkiego
 - zmagania Polski z Krzyżakami w XIV-XV w.
 - unia z Litwą w Krewie 1385 i jej konsekwencje (dzieje związku państwowego Polski i Litwy w XV w.)
 - Jagiellonowie wobec Czech, Węgier i ekspansji tureckiej w XIV-XV w. (polityka

- dynastyczna Jagiellonów, unie z Węgry)
12. Kultura i sztuka europejskiego i polskiego średniowiecza:
 - styl romański i styl gotycki – cechy stylów i najświetniejsze zabytki
 - kultura rycerska
 - szkolnictwo, uniwersytety i rola zakonów
 13. Wielkie odkrycia geograficzne i ich skutki polityczne, gospodarcze i ideologiczne.
 14. Reformacja i kontrreformacja w krajach Europy i w Polsce.
 15. Walka o hegemonię w Europie XVI w.
 16. Gospodarka folwarczno-pańszczyźniana, przywileje szlacheckie, i powstanie Sejmu Walnego.
 17. Polska ostatnich Jagiellonów – polityka zagraniczna i wewnętrzna (ruch egzekucyjny).
 18. Kultura i sztuka renesansu europejskiego i polskiego (cechy stylu, osiągnięcia kultury i sztuki renesansu w poszczególnych krajach, zabytki i twórcy renesansu, przemiany w obyczajowości).
 19. Pierwsze wolne elekcje i Rzeczpospolita pierwszych władców elekcyjnych – polityka wewnętrzna i zagraniczna (Henryk Walezy i Stefan Batory).
 20. Europa w XVII w.:
 - wojna trzydziestoletnia
 - absolutyzm we Francji
 - rewolucja burżuazyjna w Anglii
 21. Rzeczpospolita w XVII w. – polityka zagraniczna:
 - wojny ze Szwecją, Rosją i Turcją
 22. Rzeczpospolita w XVII w. – sytuacja wewnętrzna:
 - liberum veto i próby reform ustroju w XVII w.
 - wojny domowe: rokosz Zebrzydowski, powstanie Chmielnickiego, rokosz Lubomirskiego
 - Rzeczpospolita w czasach saskich (sytuacja wewnętrzna i polityka zagraniczna)
 23. Kultura i sztuka europejskiego i polskiego baroku (cechy stylu i najważniejsze zabytki, sztuki plastyczne, osiągnięcia umysłowe, obyczajowość szlachty polskiej epoki baroku).
 24. Europa i Rzeczpospolita w XVIII w.:
 - wzrost znaczenia Rosji, Austrii i Prus – absolutyzm oświecony
 - próby reform i upadek Rzeczypospolitej – panowanie Stanisława Augusta Poniatowskiego
 - rewolucja burżuazyjna we Francji
 - rewolucja przemysłowa w Anglii i powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki
 - kultura oświecenia w Europie i w Polsce
 25. Europa i ziemie polskie w epoce Napoleońskiej.
 26. Kongres wiedeński i zmiany na mapie politycznej Europy w I poł. XIX w..
 27. Geneza, przebieg i skutki powstań narodowych
 - powstanie listopadowe
 - powstanie krakowskie
 - powstanie styczniowe
 28. Przemiany polityczne i społeczne w Europie w II poł. XIX w.
 - Wiosna Ludów w Europie i na ziemiach polskich
 - zjednoczenie Włoch
 - Zjednoczenie Niemiec
 - II Cesarstwo we Francji i Austro-Węgry
 - Polacy pod zaborami. Germanizacja, rusyfikacja i autonomia galicyjska

- powstanie nowożytnych ruchów politycznych w Europie i na ziemiach polskich
- 29. Ekspansja kolonialna na przeł. XIX i XX w.
- 30. Rozwój nauki i techniki na przeł. XIX i XX w.
- 31. Geneza, przebieg i skutki I wojny światowej.
- 32. II Rzeczpospolita (powstanie i walka o granice, przemiany ustrojowe, polityka zagraniczna, gospodarka, społeczeństwo i kultura)
- 33. Państwa totalitarne w Europie
 - geneza i rozwój faszyzmu włoskiego
 - faszyzm w Niemczech
 - totalitarne państwo radzieckie
- 34. Zagadnienie periodyzacji dziejów, podział na epoki, chronologia władców Polski, genealogia władców Polski.